

Jälle avaneb eesriie

Täna alustab RAT «Estonia» oma 56. hooaega. Avaetenduseks on valitud Villem Kapi uus ooper «Lembitu». Libreto on Juhan Sütiste samanimelise näidendi järgi kirjutanud L. Koidula nimelise Pärnu Draamateatri näitleja Astrid Pirn. Dirigeerib Kirill Raudsepp, lavakujundus on RT «Vanemuise» kunstnikult Georg Sanderilt.

Uue teatrihooaja puhul pöördume mõne küsimusega RAT «Estonia» peanäitejuhi Eesti NSV teenelise kunstitegelase UDO VÄLJAOTSA poole.

«KAS ALUSTAME «LEMBITUST»?»

«Esietenduv ooper on dramaatiline. Kuigi tegevus toimub üle 700 aasta tagasi, kõlab ta tänapäevasealt. See on ju sama ristiriitlike tung itta — «Drang nach Osten», mille poole tänapäevalgi püüdlevad Lääne-Saksamaa revanshihimulised. Ja üks ole tänapäevane ka see, et rahvas ihkab rahu. Aga kui vaja, astub ta üksmeelselt kallaletungijate vastu ja käsi haarab mitte adra, vaid mööga järele.»

«MIDA UUT TOOB EELSEISEV HOOAEG?»

«Nagu alati nii ka käesoleval aastal esitab «Estonia» 7 uuslavastust, neist 3 ooperit, 2 operetti ja 2 balletti. Peale selle on plaani võetud kontsertetendus

«Meie jõud», millega esinetakse septembri lõpul Moskvast. Sellega tähistab teater NLKP XXII kongressi. Kongressile on pühendatud ka tänane lavastus.

6. novembril peab etenduma Eugen Kapi ballett «Kalevipoeg». Kuigi see on juba balleti neljas lavastus Eesti teatrites, pole tegemist vana kordamisega. Lavastus on uudne: uus on nii muusikaliine kui ka koreograafiline redaktsioon. Lavastajaks on Vladimir Burmeister, kes jõudis äsja tagasi Londonist pärast P. Tšaikovski balleti «Lumivalgeke» lavastamist. «Kalevipoja» uuslavastusega märgib meie teater rahyuseepose 100. sünnipäeva. Aasta lõpul näeb publik S. Prokofjevi ooperit «Sõda ja rahu».

Tuleva aasta algul lavastan aseerbaidžaani helilooja R. Hadžiževi operetti «Romeo, minu naaber». See on küllaltki lõbus tänapäeva operett (žanr, milles on praegu üldse vähe head).

Teos on üles ehitatud Romeo ja Julia põhimõttel: lapsed armastavad teineteist, vanemad on tüülis. Tüli tekib korteriprobleemist. Operett on nn. väikevormis, ilma koorita ja balletirühmata.

Paul Mägi lavastab G. Verdi ooperi «Othello». Nimikangelase osas esineb Aleksander Püvi, kes tuli hiljuti tagasi Bulgaariast, kus ta täiendas end sealsete laulpedagoogide juures.

STSEEN HELILOOJA VILLEM KAPI ESIKOOPERIST — LEMBITU (T. KUUSIK) JA MEELIS (G. OTS).

Teine ballett, mis sel hooajal lavale tuleb, on P. Tšaikovski «Uinuv kaunitar» Viktor Päri lavastuses.

Kevadel toob Paul Mägi lavale J. Offenbachi operetti «Bandiidid».

Ongi kõik sellest hooajast.

Kevadel hakatakse küll ette valmistama Johannes Hiobi ooperit «Võidu hind», kuid esietendus tuleb järgmisel hooajal. On huvitav märkida, et Johannes Hiob kirjutas oma ooperi 1939. aastal. See käsitleb 1905. a. sündmusi. Teos sai 1941. a. Eesti kunsti ja kirjanduse dekaadi eelsel võistlusel auhinna. Autor hukkus Suures Isamaasõjas ja ooperi partituurist on säilinud ainult klaviir. Ka libreto autor pole teada. Kirill Raudsepp on juba hakanud ooperit orkestreerima ja järgnevat hooaega loodame alustada selle ooperiga.»

RAT «Estonia» peanäitejuht kavatses julgelt edutada noori. Lembitu osa täitjat Tiit Kuusikut dubleerib tema õpilane Mihkel Sildos, kes tuleval kevadel lõpetab Tallinna Riikliku Konservatooriumi. Tööplaanis on ka Bizet' «Carmeni» uus redaktsioon. Nimiosalist hakkab eesti-keelses variandis mängima Urve Tauts, venekeelses Lidia Panova. Samas lavastuses mängib ka noor laulja Hendrik Krumm. Uut täiendust aga vajaksid kõik häälegrupid.

Kuigi iga-aastase seitsme uuslavastuse hulgas etendub ainult kaks operetti, on «Estonia» repertuaaris operetil tegelikult suurem osa. Nädala seitsmest etendusest on operette kolm. Eriti sageli võib laval näha F. Lehari ja I. Kälmani operette. Nen-

de autorite teoste sisuline külg on aga nõrk, kasvatuslikust osast rääkimata. Laval puudub täiesti hea tänapäevateemaline operett. Kuni seda pole, tuleb täiesti nõus olla U. Väljaotsa taotlusega vähendada repertuaaris operettide osatähtsust.

Teatrihooaja esimesse poolde kuulub tähtis sündmus meie maa elus — NLKP XXII kongress. Kongressi eel, 22.—24. septembrini esineb RAT «Estonia» Moskvast Kremli Teatris kontsertetendusega «Meie jõud». Etenduse ideekavandi autor on Ants Lauter. Lavastaja on Paul Mägi, dirigent — Kirill Raudsepp.

«MISSUGUNE EESMÄRK ON KONSERTETENDUSEL?» küsimise NSV Liidu rahvakunstnikult ANTS LAUTERILT.

«Mõte kirjutada ja koostada käesolev põimik või montaaž tekkis juba Suure Isamaasõja ajal.

Missugused on need meie jõu allikad? Need on meie revolutsiooniline minevik, rahvaste sõprus, meie töörõõm ja tööarmastus, noored — meie tulevik. Siis meie kultuur ja teadus, võitlus rahu ja rahvaste vabaduse eest. Ja loomulikult on peamine jõud meie kodumaa-armastuses, armastuses Kommunistliku Partei vastu.

Vormilt on etendus midagi värsspõimiku või montaaži taolist. Esindatud on paljud luuletajad ja heliloojad.

Originaalteostest selles etenduses tuleks märkida Eugen Kapi laulu «Kremlji täht» ja Majakovski kuulsatele värssidele parteist kirjutatud tervituslaulu.»

KONTROLLETENDUS ON LÄBI — MIKROFONI EES ON «LEMBITU» AUTOR HELILOOJA VILLEM KAPP (PAREMAL) JA RAT «ESTONIA» DIREKTOR RENÉ HAMMER (KESKEL).